

► Jouw waterschap Delfland

Verkiezingsprogramma
Algemeen bestuur 2023-2027

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Jouw waterschap werkt aan...	
...water: elke druppel telt!	4
...droge voeten	6
...ruimte voor water	7
...voldoend water en water voor later	8
...betaalbaar en dienstbaar water	10

Inleiding

Jouw waterschap: Hoogheemraadschap Delfland

De VVD is er voor al die mensen die het beste uit zichzelf willen halen en zich willen inzetten voor een samenleving waarin het fijn is om te wonen, te werken en te recreëren. Iedereen kan hieraan een bijdrage leveren en het is aan de overheid om mensen de vrijheid te geven om dit zo optimaal mogelijk te doen.

De VVD Delfland wil die ruimte ook geven aan haar inwoners, zodat iedereen – jong en oud - zoveel mogelijk mee kan doen en er ruimte komt voor mooie initiatieven binnen het grondgebied van het waterschap. De VVD Delfland vindt dat iedereen zoveel mogelijk en in alle vrijheid mee moet kunnen doen, om zo te werken aan een Nederland waar het niet alleen nu maar ook in de toekomst nog fijn wonen is.

Met de aanwezigheid van de VVD in het bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland hebben we in de afgelopen periode mooie dingen bereikt! Met het oog op de toekomstige uitdagingen waar Delfland voor staat - waaronder de woningbouwopgave, de waterkwaliteitsopgave en de klimaat- en energietransitie – is het belangrijk ons ingezette beleid te kunnen voortzetten.

In dit programma leest u wat de VVD in Delfland in de komende vier jaar voor jou wil bereiken.

Voor de VVD in Delfland zijn hierbij de volgende uitgangspunten van belang:

- ...droge voeten*
- ...ruimte voor water*
- ...voldoende water en water voor later*
- ...betaalbaar en dienstbaar water*

Bij het bereiken van deze doelstellingen maakt de VVD Delfland zich sterk voor een goede financiële huishouding. Het is belangrijk dat het waterschap verstandig en verantwoord met belastinggeld omgaat. Belastinggeld wordt verdiend door onze ondernemers en inwoners. Dit geld moet daarom verstandig en verantwoord worden besteed. We willen dat duidelijk is waar jouw belastinggeld aan wordt uitgegeven. De VVD Delfland ziet een compacte en krachtige waterschapsorganisatie voor zich, met zo laag mogelijke belastingen, die eerlijk verdeeld worden tussen inwoners, ondernemers, en natuurorganisaties.

Wat de VVD in Delfland betreft richt het waterschap zich op haar kerntaken. Het waterschap moet niet naar binnen gekeerd zijn, maar wil actief samenwerken met inwoners, bedrijven en andere overheden. Inwoners en ondernemers, specifiek de boeren, hebben heel veel gebiedskennis en daar maakt de VVD Delfland graag actief gebruik van.

Kortom, de VVD Delfland gaat graag samen met jou de komende vier jaar actief aan de slag, zodat we kunnen werken aan een veilige, klimaat-adaptieve en toekomstbestendige leefomgeving waarin het prettig wonen, werken en recreëren is voor alle inwoners op het grondgebied van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Jouw waterschap werkt aan water: elke druppel telt!

Nederland is kampioen waterbeheer. We zijn trots op onze kennis en de wijze waarop we al eeuwen in staat zijn om het water in ons land te besturen. Dat willen we als VVD graag zo houden, want we worden door klimaatveranderingen voor nieuwe uitdagingen gesteld.

Dit betekent dat we nu, en voor toekomstige generaties, de verantwoordelijkheid hebben om te zorgen dat een ieder in ons land in vrijheid kan wonen, werken en genieten van water en natuur. Het waterschap heeft daarbij met haar taken – droge voeten, voldoende en schoon water – een belangrijke rol. Zonder zorg voor dijken, dammen, sluizen, gemalen en het beheer van talloze wateren zou het wonen en werken in de Nederlandse delta praktisch onmogelijk zijn. Al in de dertiende eeuw hebben we ons in Nederland gerealiseerd dat waterbeheer zo belangrijk is dat we hiervoor een krachtig bestuursorgaan voor nodig hebben en de VVD onderschrijft dit: het Waterschap.

Water is leven. In ons land lijkt het vanzelfsprekend dat het altijd en op de juiste manier voorradig is, maar die zekerheid wordt op de proef gesteld. Daarbij komt: ruimte is schaars; er is concurrentie voor elke beschikbare meter grond in Nederland: wonen, werken, ondernemen, landbouw, recreatie, energie, natuur, en waterbeheer, het moet allemaal samen.

Die druk op ruimte heeft grote impact op het te voeren beleid en het begrip van inwoners en ondernemers voor maatregelen die in het algemeen belang dienen te worden genomen. We willen de individuele vrijheid van mensen zoveel mogelijk respecteren. Daarom is regie en heldere communicatie van het waterschap en afstemming met de landelijke overheid, provincies en gemeenten belangrijker dan ooit.

De gevolgen van droogte en extreme stortbuien hebben een grote invloed op de systemen die het waterschap van oudsher beheert. Waar water een vitale rol speelt, maken we keuzes; we investeren in een klimaatbestendige inrichting, we spreken nationale kaders af, passen wetgeving aan en trekken samen op met burgers, organisaties en het bedrijfsleven. We zijn het aan onze jongeren verplicht om na te denken over een toekomstbestendig Nederland. Daarom moeten we nu zorgen voor water voor later.

Jouw waterschap werkt aan...

Droge voeten.

Het waterschap heeft de plicht om mensen te beschermen tegen water. De zeespiegel stijgt en vormt een gevaar voor ons land dat voor 60% onder zeeniveau ligt. Het weer wordt extremer. Het klimaat verandert met als gevolg droogte en overvloedige wateroverlast. Wateroverlast komt niet meer alleen van rivieren en de zee maar ook van 'boven'. Er valt meer regen, dat ongelijkmatiger over het jaar verspreid is: natte zomers of winters, langere perioden van droogte en intensieve hoosbuien. Gevaarlijke situaties en schade kunnen het gevolg zijn. De belangrijkste taak voor het waterschap is om te zorgen dat we veilig blijven voor water; droge voeten is essentieel om in onze delta te kunnen wonen. Daarom pakken we nu kansen om waterberging te creëren.

Ruimte voor water.

De veranderingen in weersomstandigheden hebben invloed op ons huidige leefsysteem. Dit leidt tot zorgen, overlast en schade voor inwoners, boeren en ondernemers. Ons huidige watersysteem moeten we aanpassen aan deze veranderende weersomstandigheden. We moeten keuzes maken om Nederland op een andere manier in te richten. Water speelt daarbij een belangrijke rol; er is meer ruimte voor water nodig is om de maatschappelijke opgaven het hoofd te bieden. We kunnen water en bodem niet meer zomaar naar onze hand zetten en

moeten bouwen met respect voor de omgeving; met aandacht voor natuur, water en klimaat. Het waterschap moet vanaf het eerste begin worden betrokken bij die keuzes.

Voldoende water en water voor later.

Met technische maatregelen heeft het waterschap haar taken – droge voeten, voldoende en schoon water - tot nu toe uitgevoerd. De grenzen aan deze technische maatregelen komen in zicht in veel gebieden in Nederland. De taak van het waterschap wordt daardoor complexer, niet groter. We moeten nu stappen zetten zodat er ook water is voor later; elke druppel telt. Door het nemen van effectieve maatregelen zorgen we ervoor dat Nederland optimaal is voorbereid op overstromingen, wateroverlast, hittestress, droogte, verdroging, bodemdaling en verzilting.

Het waterschap doet dit door beter samen te werken met andere overheden, boeren, bedrijven en inwoners. Iedereen speelt een rol bij waterbeheer. Nederland moet meer waterbewust en 'water-betrokken' worden; Het is belangrijk dat inwoners en ondernemers zich ook bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid.

Betaalbaar, dienstbaar water.

Het waterschap heft zelf belasting bij inwoners, boeren en ondernemers voor het zuiveren van water en het onderhouden van het watersysteem. Het waterschap gaat verstandig en verantwoord om met belastinggeld, zodat we betaalbaar water hebben dat dienstbaar is aan inwoners, boeren en bedrijven. De uitgaven van het waterschap moeten ingezet worden om de huidige taken van het waterschap in de toekomst zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. De uitgaven en inkomsten van het waterschap zijn transparant; jaarlijks wordt eenvoudig inzage gegeven waaraan geld is besteed en wat het bereikte effect is. Innovatie en slimme ideeën en technieken worden aangewakkerd en gesteund op het gebied van watermanagement, zodat Nederland vooruitstrevend blijft. Juist innovaties op het gebied van klimaatadaptatie uit het bedrijfsleven of van kennisinstituten worden gevolgd, omarmd en gestimuleerd.

Nederland – waterland – is rijk aan prachtige erfgoed, landschappen en mooie natuur. Daar moeten we van genieten. De VVD wil gezonde toegankelijke natuur waarin mensen van water en natuur kunnen genieten. Die natuur speelt tegelijkertijd een rol in de aanpassingen aan het klimaat.

► Jouw waterschap werkt aan... droge voeten

Het waterschap heeft de plicht om mensen te beschermen tegen water. De zeespiegel stijgt en vormt een gevaar voor ons land dat voor 60% onder zeeniveau ligt. Wateroverlast komt niet meer alleen van rivieren en de zee maar ook van 'boven'. Er valt meer regen, dat ongelijkmatiger over het jaar verspreid is: natte zomers of winters, langere perioden van droogte en intensieve hoosbuien. Water dat langer in de straten blijft staan omdat riolen en waterafvoer de hoeveelheid water niet kunnen verwerken, kan leiden tot gevaarlijke situaties en schade.

De belangrijkste taak voor het waterschap blijft om ervoor te zorgen dat we veilig blijven voor water; droge voeten zijn primaire levensbehoeften om te kunnen wonen, werken en recreëren in ons land.

- Er moet voldoende geld zijn om Nederland te beschermen tegen zeespiegelstijging. De Waterschappen moeten voldoende middelen krijgen om 'droge voeten' te garanderen via het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het Deltafonds zal jaarlijks verlengd moeten worden.
- Waterschappen spannen zich in om doelgericht en innovatief de dijken te versterken waar dat nodig is.
- Het creëren van waterberging is noodzakelijk om intensieve hoosbuien op te kunnen vangen. Het waterschap doet dit in samenwerking met provincies, gemeenten, inwoners, boeren en bedrijven.
- Voor elk gebied in Nederland is maatwerk nodig. Doel is om met inwoners en andere belanghebbenden tot een gedragen oplossing te komen.
- Dijkversterkingsprojecten bieden kansen voor toerisme, recreatie, natuur, energie en de regionale economie.
- Exoten zoals de rivierkreeft kunnen de veiligheid bedreigen door de schade aan oevers die zij veroorzaken. Daarom moeten ze worden aangepakt. Hiervoor is verandering van landelijke wetgeving noodzakelijk. Waterschappen werken samen met de landelijke overheid en de provincie om wetgeving aan te passen. Daarnaast worden uitgangspunten geformuleerd om te bepalen wanneer een diersoort een last is en wanneer het een last wordt.

► Jouw waterschap werkt aan... ruimte voor water

Het weer wordt extremer. Het klimaat verandert, met als gevolg droogte en overvloedige wateroverlast. Dit kan leiden tot overlast en schade voor inwoners en bedrijven. De veranderingen in weersomstandigheden hebben invloed op ons huidige watersysteem. We worden geconfronteerd met zeespiegel- en rivierwaterstijging, verzilting en bodemdaling. Het is noodzakelijk om het huidige watersysteem aan te passen aan deze veranderende weersomstandigheden en keuzes te maken om Nederland toekomstbestendig in te richten. Deze keuzes schuift de VVD niet door naar de volgende generatie. Er is meer ruimte voor water nodig! We kunnen water en bodem niet meer zomaar naar onze hand zetten. Daarbij realiseren we ons dat ruimte schaars is; er is concurrentie voor elke vierkante meter beschikbare grond. Door het nemen van effectieve maatregelen zorgen we ervoor dat Nederland optimaal is voorbereid op overstromingen, wateroverlast, hittestress, droogte, verdroging, bodemdaling en verzilting.

- Het waterschap moet vanaf het eerste begin worden betrokken bij keuzes in de ruimtelijke omgeving. Elk gebied in Nederland heeft zijn eigen aanpak nodig en de waterschappen hebben gebiedskennis die noodzakelijk is om de juiste keuzes te maken voor de toekomst.
- Elk woningbouwproject en ieder infrastructureel werk moet voldoen aan het uitgangspunt van waterbestendigheid, ook voor toekomstige generaties. In één keer goed bespaart onze kinderen en kleinkinderen zorgen en bespaart uiteindelijk ook veel geld.
- Om het landelijk gebied toekomstbestendig te maken moeten we water de ruimte geven binnen het Nationaal Programma Landelijk gebied en zullen waterkwaliteitsdoelen een gelijkwaardige plek moeten krijgen aan andere belangen.
- Het landelijk gebied wordt klimaatbestendig door verschillende maatschappelijke opgaven slim te combineren: het watersysteem, verzilting, veenweideproblematiek, energietransitie, circulaire economie, biodiversiteit, droogte. Regionaal maatwerk is noodzakelijk in goed overleg met betrokkenen.
- Elke druppel water telt. Ook inwoners spelen een rol bij het opvangen van water. We stimuleren het afkoppelen van regenpijpen, de aanleg van blauwgroene daken op gebouwen en blauw-groene schoolpleinen, het vergroenen van tuinen ('tegel eruit, plantje erin'), wateropvang in sterk verstedelijkt gebied etc. Waterschappen werken hierbij samen met gemeenten, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven.

► Jouw waterschap werkt aan... voldoende water en water voor later

Een essentiële taak van waterschappen is naast droge voeten, zorgdragen voor schoon en voldoende water. Schoon water is van levensbelang om gezond en veilig te kunnen leven en moet gegarandeerd zijn. Door het nemen van (veelal) technische maatregelen hebben de waterschappen hun taken tot nu toe uitgevoerd. De grenzen aan deze technische maatregelen komen in zicht in veel gebieden in Nederland. De taak van waterschappen wordt daardoor complexer. We moeten nu stappen zetten zodat er ook water is voor later; elke druppel telt.

Voldoende water van goede kwaliteit in onze sloten, beken, meren, kanalen en rivieren is alleen mogelijk als het waterschap goed samenwerkt met alle partijen. Waterbeheer is teamsport en daar zijn we als Nederland goed in. Om kampioen te blijven en de leefbaarheid in de Nederlandse delta te behouden zullen we samenwerkingen moeten intensiveren. De VVD ziet waterschappen als de spin in het web op het gebied van kennis, denkkracht en innovatieve oplossingen. Nederland moet nog meer 'water bewust' en 'water betrokken' worden. Het is belangrijk dat inwoners en ondernemers ook bewust zijn hun eigen verantwoordelijkheid.

Beter bestand tegen extremer weer.

- Het waterschap neemt bij besluitvorming en de uitvoering van de huidige taken ook maatregelen tegen extremere weersomstandigheden op als criterium.
- Om te besluiten welke maatregelen effectief zijn (o.a.. regenwater beter vast houden en opvangen) heeft het waterschap kennis nodig. Veel kennis is aanwezig, maar bij onderwerpen als droogte zijn er landen, bijvoorbeeld in Zuid-Europa die meer ervaring en kennis hebben. Waterschappen gaan hun kennis verbreden door deze ook buiten Nederland gericht op te zoeken. Kennis brengen naar het buitenland doen we als waterschap niet solistisch, maar altijd in samenwerking met de Unie van Waterschappen.
- Waterschappen doen mee aan innovaties op het gebied van waterbeheer, samen met bedrijfsleven en kennisinstituten. Juist innovaties op het gebied van klimaatadaptatie worden gestimuleerd.
- Het watergebruik en de waterbeschikbaarheid moeten meer in balans komen door een heldere, gemeenschappelijk visie te ontwikkelen op het gebied van grondwater.
- Schade door droogte willen we zoveel mogelijk beperken door actief en beter samen te werken met partners. Dat doen we door het waterbewustzijn van inwoners, bedrijven en overheden te vergroten. Samen zorgen we voor een systeem dat bestand is tegen extreme weersomstandigheden om de maatschappelijke schade zo laag mogelijk te houden.

Schoon water.

- ▶ Schoon oppervlaktewater is van levensbelang voor Nederlandse drinkwaterbedrijven, boeren en ondernemers die van schoon water afhankelijk zijn; iedereen moet zonder zorgen kunnen ondernemen, zwemmen, recreëren of vissen.
- ▶ In 2027 moet Nederland voldoen aan de Europese 'Kaderrichtlijn Water'. Deze stelt scherpe eisen aan wat wel kan en niet moet. Deze eisen zijn een middel en geen doel op zich. Het waterschap werkt samen met de provincie, landelijke overheid en gemeenten aan schoner water. Maximale inspanning en maatwerk is nodig, waarbij de kosten en oplossingen in evenwicht zijn.
- ▶ De Europese, landelijke of wetenschappelijk (internationaal) erkende normen voor waterkwaliteit zijn de normen die we voor het waterschap hanteren. Dit geldt ook voor de afgifte van stoffen die gevaarlijk zijn voor mens of milieu.

Samenwerken aan water.

- ▶ Het waterschap moet nog beter samenwerken met andere overheden, boeren, bedrijven en inwoners. De actualiteit dwingt tot snelle actie.
- ▶ Denktanks zijn een goede manier voor kennisoverdracht tussen de waterschappen en maatschappelijke organisaties of het bedrijfsleven.
- ▶ Watergebruikers worden gestimuleerd om zuiniger om te gaan met beschikbaar water en te zorgen voor onder meer eigen waterberging door bewustwording te creëren.
- ▶ Draagvlak creëren is noodzakelijk. Bij projecten op o.a. het gebied van dijkversterking of watergebiedsplannen kunnen inwoners participeren, waarbij voor elk gebied en project een andere manier van participeren ingezet kan worden.
- ▶ Het waterschap zet alle communicatiemiddelen in en werkt samen met partners als gemeenten, natuurorganisaties en bijvoorbeeld tuincentra om inwoners 'waterbewust' en 'waterbetrokken' te krijgen. Speciale aandacht is er voor kinderen en jongeren.
- ▶ Voor de AWZI de Grote Lucht is renovatie geen optie. Het is belangrijk om te luisteren naar de omwonenden.
- ▶ Zwemmen in zwemplassen is heerlijk. Maar we moeten eerlijk zijn over wat er nodig is om te zorgen dat sommige zwemwateren voldoende waterkwaliteit hebben om in te zwemmen. Dit zal betekenen dat inzet van partners, zoals gemeenten, nodig is om sommige plassen zwembaar te maken en te houden. Sommige zwemgebieden moeten we opgeven.

► Jouw waterschap werkt aan... betaalbaar en dienstbaar water

Waterschappen heffen zelf belasting bij inwoners, boeren en ondernemers voor het zuiveren van water en het onderhouden van het watersysteem. Door verantwoord om te gaan met belastinggeld werkt het waterschap als dienstbare organisatie aan betaalbaar water voor de inwoners, boeren en bedrijven die belasting betalen. De uitgaven van het waterschap moeten worden ingezet voor de uitvoering van de taken van het waterschap, nu en in de toekomst. De VVD wil een waterschap dat midden in de maatschappij staat, actief is en meer naar buiten treedt om open te communiceren met inwoners en betrokkenen. Er wordt door het waterschap helder aangegeven wat wél en niet kan op watergebied, nu en richting de toekomst. Daarbij geldt: geen onnodige regels en een positieve houding bij voorstellen die door inwoners en ondernemers voorgelegd worden aan het waterschap. Innovatie en slimme ideeën en technieken worden aangewakkerd en gesteund op het gebied van watermanagement, zodat Nederland aan de toekomst blijft werken. De waterschappen kunnen daarmee een springplank zijn voor de Nederlandse watersector.

Nederland – waterland – is rijk aan prachtige landschappen en mooie natuur. In een gezonde toegankelijke natuur kunnen mensen van water en natuur genieten. Daarnaast heeft de natuur ook ruimte nodig. Dit betekent dat het waterschap een adviserende rol kan spelen als het gaat om verschillende functies van natuurgebieden. De provincie blijft verantwoordelijk voor het aanwijzen van zwemplekken.

Betaalbaar.

- De belasting moet op een eerlijke manier worden verdeeld tussen inwoners, boeren en bedrijven. Iedereen, ook natuurorganisaties, moet meebetalen.
- De kwijtschelding moet worden afgeschaft in waterschappen waar dit nog niet het geval is. Het waterschap is verantwoordelijk voor waterbeheer, het rijk is verantwoordelijk voor inkomenspolitiek. Voor mensen die de waterschapsbelasting niet kunnen betalen zijn er minima-regelingen die gemeentes in kunnen zetten om mensen te helpen.
- Het waterschap gaat verstandig en verantwoord om met belastinggeld. De organisatie moet zo compact en krachtig mogelijk zijn. We investeren in toekomstbestendige dijken, sluisen, gemalen en waterberging voor waterveiligheid en rivieren, slootjes, meren die bestand zijn tegen extreme hoosbuien en langdurige droogte. Goed waterbeheer en het bewaken van onze waterveiligheid kost geld en dit doen we tegen aanvaardbare kosten.
- Bij alle activiteiten heeft het waterschap oog voor beleid dat meer doelen kan dienen en dat mogelijkheden slim combineert. Vanuit de watertaken kan het waterschap meewerken aan het oplossen van bredere maatschappelijke vraagstukken rond

bodem en klimaat of mogelijkheden rondom recreatie. Te denken valt aan de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie, biodiversiteit etc. Door scherp te begroten zijn de kosten nooit hoger dan noodzakelijk.

- ▶ Het waterschap is scherp op de effectiviteit van subsidies. Wanneer een subsidie niet tot resultaten leidt of het onduidelijk is waar het geld precies aan is besteed, wordt de subsidie meteen ingetrokken. Bij misbruik van subsidie wordt het geld teruggevorderd.
- ▶ We werken samen in bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen; het uitgangspunt is dat daarmee onze taken efficiënter of goedkoper gedaan kunnen worden.
- ▶ Vooral de zuiveringen gebruiken veel energie. We dragen bij aan het klimaat en bescherming tegen prijsstijgingen door erop in te zetten om snel energieneutraal te worden.
- ▶ Om te zorgen dat de laagste kosten leiden tot het beste resultaat is evaluatie van beleid en werkzaamheden belangrijk. We kijken regelmatig wat de effecten van onze activiteiten zijn, of het beter kan of dat iets te weinig bijdraagt aan onze doelstellingen, zodat we er beter mee kunnen stoppen. Vooraf duidelijke criteria en streefwaarden opstellen helpt hierbij.

Dienstbaar.

- ▶ Het waterschap is er voor iedereen. Dat begint met het bieden van een luisterend oor en het verlenen van goede dienstverlening. Het waterschap hoort te weten wat er speelt en hierop te anticiperen. Inwoners moeten actief worden geïnformeerd over wat er speelt in hun waterschap.
- ▶ Het waterschap heeft een toegankelijke website, goede digitale diensten, waarop de informatie helder en begrijpelijk wordt gepresenteerd en is goed bereikbaar. Sociale media worden ingezet om mensen actief te informeren over actuele zaken en op een laagdrempelige manier te communiceren met inwoners, boeren en bedrijven.
- ▶ Belanghebbenden moeten mee kunnen praten en in een vroeg stadium worden betrokken bij de besluitvorming. Het waterschap werkt actief aan draagvlak.
- ▶ Ondernemers en boeren moeten een apart aanspreekpunt hebben bij het waterschap.
- ▶ Maatschappelijke initiatieven worden omarmd. Met name initiatieven die gericht zijn op klimaatadaptatie. Er wordt ruimte geboden voor inwoners, boeren en ondernemers om initiatief te nemen om tot een oplossing te komen voor problemen in hun leefomgeving.
- ▶ Voor het inkoopbeleid, de basisregistratie, de heffing van belastingen en de uitvoerende watertaken worden vooruitstrevende digitale middelen ingezet om de taken beter en goedkoper uit te voeren. Het waterschap zorgt ervoor dat de systemen betrouwbaar zijn en up-to-date beveiligd zijn in het kader van cybersecurity. Privacy is een groot goed. Het waterschap moet de digitale privacy van de inwoners waarborgen en data goed beheren.
- ▶ Delfland heeft nog erfgoed in bezit en in gebruik. Anderen zijn veel beter in het in stand houden en conserveren ervan. Bovendien is het geen kerntaak. Daarom zetten we in op verkopen van het erfgoed. Wanneer nodig knappen we het voor verkoop op.

- ▶ Het waterschap geeft ondernemers de ruimte en stimuleert ondernemers het beste te doen. Duidelijke én begrijpelijke regels helpen daarbij. Deze regels zijn niet strenger dan landelijke of Europese wet- en regelgeving.
- ▶ Het waterschap moet zich goed voorbereiden op zijn taken binnen de Omgevingswet, die een andere manier van werken vraagt. Duidelijk moet in kaart worden gebracht welke watergebiedsplannen op orde zijn, welke projecten in uitvoering zijn en waar inwoners en ondernemers rekening mee kunnen houden. Het waterschap zorgt dat er een aparte leidraad komt voor participatie, mocht deze nog niet zijn opgesteld als onderdeel van het Waterbeheerprogramma. De Omgevingswet is een kans voor het waterschap om de samenwerking met andere overheden te verbeteren en de waterbelangen actief op de kaart te zetten.

Innovatie.

- ▶ Bij innovatie werken overheid en bedrijfsleven goed samen. Het waterschap stimuleert en faciliteert innovatieve en creatieve initiatieven die van belang zijn en gerelateerd zijn aan water, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie of schoon water. Waterschappen zouden aan kunnen sluiten bij lokale startup initiatieven. Innovatieve oplossingen worden slim ingezet en aan elkaar verbonden. Investerings in innovatie worden gedaan als de omgeving hiervan toekomstbestendig en waterveilig wordt. Beter, sneller, goedkoper en minder last voor inwoners en ondernemers gelden als criteria.
- ▶ Experimenten voeren we graag uit met het Nederlandse bedrijfsleven, waaronder de agrarische sector, zodat we voorop blijven lopen op het vlak van waterbeheer.
- ▶ Het waterschap heeft veel bezittingen, zoals sluizen, bruggen, gemalen en rioolwaterzuiveringen, die tijdig onderhouden moeten worden en vervangen als dit nodig is. Het waterschap maakt daarbij gebruik van de nieuwste technieken, die zorgen voor een efficiënter gebruik en bespaart daarmee geld.
- ▶ We vinden het belangrijk dat het waterschap innovatieve en creatieve initiatieven, die van belang zijn voor onze wateropgaven, stimuleert en faciliteert. Bijvoorbeeld door het geven van advies, het delen van specifieke kennis, het werken aan waterbewustzijn, het wegnemen van overbodige regels en het leggen van verbindingen met relevante bedrijven en instanties.

